

CH8 – 13. zadání

- Pokud někomu chybí zápis, tak si dopište.
- Učivo si můžete zopakovat na:
Kyseliny: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/1813>
<https://www.skolasnadhledem.cz/game/1811>
<https://www.skolasnadhledem.cz/game/1812>
- Napište si zápis – Hydroxidy

HYDROXIDY

- tříprvkové sloučeniny, které obsahují **hydroxidové anionty OH⁻** vázané zpravidla na **kationty kovu**
- označují se jako zásady, jejich vodné roztoky se nazývají **louhy**

Pravidla bezpečné práce s hydroxidy:

1. Při práci s hydroxidy používáme ochranné pomůcky. Pevné hydroxidy nikdy **nebereme do rukou!**
2. Při mísení pevných hydroxidů s vodou nebo ředění kapalných hydroxidů směsí **důkladně mícháme.**
3. Při potřísnění hydroxidem postižené místo omýváme **proudem tekoucí vody**, popř. postižené místo neutralizujeme zředěným octem.

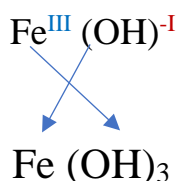
Názvosloví hydroxidů

- název hydroxidu se skládá z **podstatného jména hydroxid** a **přídavného jména** odvozeného od názvu kationtu kovu
- **oxidační číslo skupiny OH** všech hydroxidů **je – I**
- kationty kovu mají vždy kladné oxidační číslo, kterému odpovídá zakončení přídavného jména
- v případě, že je toto oxidační číslo větší než jedna, musíme dát hydroxidovou skupinu do závorky a odpovídající číslo napsat za ni, např. Fe(OH)₃
- pro vytvoření vzorce použijeme křížové pravidlo
- **je důležité** dodržet pořadí zápisu značek prvků v hydroxidové skupině: na prvním místě je kyslík, za ním následuje vodík (**OH**)
- **tvorba vzorce hydroxidu z jeho názvu** a tvorba **názvu hydroxidu z jeho vzorce** je shodná s postupem u halogenidů
např. chlorid železitý FeCl₃ → hydroxid železitý Fe(OH)₃
- zvláštní vzorec má hydroxid amonný (NH₄OH) – tento hydroxid obsahuje amonný kation NH₄⁺

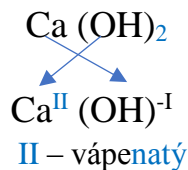
hydroxid sodný

- **ný** → oxid. číslo sodíku **I**
 $\text{Na}^{\text{I}} (\text{OH})^{-\text{I}}$

hydroxid železitý

Tvorba vzorce z názvu hydroxidu

hydroxid vápenatý

1. **Přepište do sešitu a doplňte vzorce těchto hydroxidů:**
  - a. hydroxid hořečnatý
  - b. hydroxid hlinitý
  - c. hydroxid draselný
  - d. hydroxid vápenatý
2. **Přepište do sešitu a k vzorcům hydroxidů doplňte jejich názvy:**
  - a. Zn(OH)_2
  - b. NaOH
  - c. NH_4OH
  - d. Ba(OH)_2

Video k tvorbě názvosloví hydroxidů: https://youtu.be/HEr9bCqp_1w

Hydroxid sodný (louh sodný) NaOH , hydroxid draselný (louh draselný) KOH

- pevné bílé látky
- ve vodě dobře rozpustné
- pohlcují vlhkost a oxid uhličitý ze vzduchu
- jejich roztoky rozkládají tuky

využití: výroba mýdel, papíru, zpracování kůží, čištění vratných lahví, prostředky pro čištění odpadů a potrubí

Hydroxid vápenatý Ca(OH)_2

- bílá pevná látka, málo rozpustná ve vodě
- vzniká reakcí oxidu vápenatého s vodou (hašení páleného vápna), při reakci vzniká velké množství tepla: $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2$
- směs hydroxidu vápenatého s vodou se nazývá **vápenné mléko**, přefiltrováním se získá čirý roztok hydroxidu vápenatého – **vápenná voda**

využití: ve stavebnictví (hašené vápno), k přípravě malty a omítkových směsí, v zemědělství a v lesnictví (vápnění překyselené půdy), při výrobě cukru (čištění cukerné šťávy), k dezinfekci stěn (v kravínech)

Hydroxid amonný NH_4OH

- bezbarvá, nestálá kapalina
- má čpavý zápach, dráždí dýchací cesty
- připravuje se rozpuštěním plynného amoniaku NH_3 ve vodě

využití: výroba hnojiv a amonných sloučenin

Kontrolní otázky:

1. Jaké je oxidační číslo skupiny OH všech hydroxidů?
2. Jaký je vzorec hydroxidu železitého?
3. Jaké využití má hydroxid vápenatý?